काकारः परमादीश्वरः (परमेश्वरः) वदति । एवं सिद्धान्तशेखरे श्रीपतिरपि । मतान्तरेणापि गणनान्तरेणापि द्वापरान्ते लङ्कायामौदयिकः सावनोऽहर्गणो ब्राह्मसिद्धान्तसिद्धोऽयम्=७२०६३४४४२७१५ अस्मादपि गुरुदिनवार एव समायाति ।

अथ यदि कल्हणोक्त्या ६५३ इयति कलिवर्षयाते मघासु सप्तऋषीणां संचार ऊरीक्रियेत, तर्हि तद्दत्तनिर्णयेन कलिप्रारम्भे मघातः प्राङ् नक्षत्रेषु (रोहिणीप्रायेषु) तेषां संचारः संभाव्येत । प्राचां ग्रन्थेषु तु 'आसन्मघासु मुनयः—' इति व्याख्याने भट्टोत्पलोद्धृतेन वृद्धगर्गवचनेन—

'कलिद्वापरसंधौ तु स्थितास्ते पितृदैवतम् ।
मुनयो धर्मनिरताः प्रजानां पालने रताः ॥'

इत्यनेन पुनस्त ऋषयः कलिप्रारम्भेऽपि मघास्वेव वर्तमाना आसन्निति स्मर्यते । इत्थं च प्रकृतोपयुक्तस्य संचारस्यासत्त्वे—

'ऋक्षादृक्षं शतेनाब्दैर्यात्सु चित्रशिखण्डिषु ।
तच्चारे संहिताकारैरेवं दत्तोऽत्र निर्णयः ॥

इत्यपि कल्हणोक्तिः कथमिव निर्णायिका भवन्ती भ्रमावर्तेषु मज्जत ऐतिहासिकानुद्धरेत् ।

कल्हणकाले तदुक्त्यैव कालगणना—

गतकलिः	=	६५३
द्वापञ्चाशद्राजराज्यकालः	=	१२६६
तृतीयगोनन्दात्	=	२३३०
		४२४९

अथवा ।

गतकलिः	=	६५३
युधिष्ठिरशककालः	=	२५२६
शककालः	=	१०७०
		४२४९

'कलेर्गतैः सायकनेत्र (२५) वर्षैः
सप्तर्षिवर्यास्त्रिदिवं प्रयाताः ।
लोके हि संवत्सरपत्रिकायां
सप्तर्षिमानं कथयन्ति सन्तः ॥'

इत्यनेन लौकिकाब्दः=४२४९–२५=४२२४, $\frac{४३२४}{१००}$=शेषम् २४ । उक्तं च कल्हणेन—

'लौकिकेऽब्दे चतुर्विंशे (२४) शककालस्य सांप्रतम् ।
संप्रत्याऽभ्यधिकं जातं सहस्रं (१०७०) परिवत्सराः ।'

अत्र 'राजा तृतीयगोनन्दः' (१।१८५) इति राजतरङ्गिणीदर्शितात्तृतीयगोनन्दात्—

'[1]प्रायस्तृतीयगोनन्दादारभ्य शरदां तदा ।

१. प्राय इत्यादि । 'सहसा विदधीत न क्रियाम्—' इति स्मरतैव प्राचां ग्रन्था आलोचनीया इत्यलं साहसेन ॥